

Joan Fuster: "Un recurs per a l'ensenyament de..."

COL·LECTIU DE MESTRES DE LA SAFOR

Joan Fuster constitueix, al País Valencià, un fet cultural i polític sorprenent, insòlit. Fuster es produeix en una època (1950) en què el País Valencià, si més no, des del s. XVIII, ha esdevingut una pura "provincia", mancada d'intel·lectuals capaços de mantenir un discret nivell literari, artístic i polític.

A més, aconsegueix fer-se llegir pels seus paisans més joves que aprengueren a llegir en la seua llengua. No es tractava d'un petit públic en un sentit estrictament literari; això comportava una opció política nacionalista. Posà en marxa per escrit i de paraula un moviment de recuperació nacional i amb la seua obra estimulà a encarar-se amb els problemes del nostre país.

Aquesta gent jove que en un primer moment començà a llegir els seus llibres, articles..., manté, al llarg del temps, un contacte amb J. Fuster, i són conegudes les tertúlies que celebrava a sa casa, Sueca, o si més no, el compromís que ha mostrat durant tota la seua vida, sense estalviar esforços, per tal de promoure la consciència nacional dels valencians.

Joan Fuster ha considerat tota la vida que el seu ofici era el "d'escrivent" (agitador d'idees); encara que aquests últims anys s'havia dedicat a fer classes a la Universitat, no podem negar que els seus escrits i manifestacions han exercit el seu magisteri i han orientat molts quefers.

Quin és, doncs, l'aprofitament didàctic que els ensenyants podem fer dels escrits de Joan Fuster?

L'obra de Fuster és diversa, perquè comprén: l'assaig d'opinió i aforismes, problemes polítics i culturals del País Valencià i, en general, dels Països Catalans, monografies d'història social i literària. I a més dispersa, perquè a banda dels seus llibres, que no són difícils de trobar, sols representen una part de la producció fusteriana, hi ha una pila considerable d'articles escampats per diferents diaris. Això vol dir que l'obra de Fuster ens pot servir com a consulta per a adquirir coneixements, en la comunicació interpersonal i amb els mitjans de comunicació, en la comunicació literària, de model per a l'elaboració de textos que comporten una reflexió i una opinió, per a debats...

A l'hora de posar en contacte l'alumnat amb la manera de pensar de Fuster, haurem de tenir en compte:

- La dualitat que ens ofereix la seua obra. Per una banda el seu compromís nacionalista reflexat en els estudis històrics. Per l'altra, el Fuster assagista, brillant, divertit i sobretot escèptic, considerant aquest gènere literari com una resposta a una circumstància, condicionada i limitada per ella, que mai no pretén de dir-ho tot i del tot; considerar l'assaig com un camí entre altres per comprendre un

tema, com una temptativa, pel que té d'exercici intel·lectual, higiènic i alliberador en què tota persona es posa en qüestió. Fer entendre que el dogmàtic no necessita assajar-se, ja que es recolza en creences incommovibles, i quan sembla que s'assaja no fa altra cosa que confirmar-se en el que ja sap.

Per tant, en aquests moments estarem dins el camp dels continguts actitudinals, ja que treballarem la reflexió, l'opinió...

- La presa de contacte amb un llenguatge formal, força comunicatiu. Un tipus de llenguatge que utilitza una prosa precisa, exacta i clara, a més d'amenada, per poder transmetre idees. Fuster utilitza un to parlat en els seus escrits, que fa que el lector s'involucre en la conversa; a més, la capacitat pamfletària dels seus escrits fa que l'alumnat de més de dotze anys quede enlluernat.

- Adonar-se'n dels orígens locals de l'autor; ell es considera de Sueca i pertanyent a una comunitat més àmplia (de Salses a Guardamar, de Fraga fins a Maó). Ara, sí que vol deixar clar que és de poble, però que és antiruralista, per les connotacions estantisses que comporta. Per tant, ha de quedar clar la universalitat del seu pensament.

- El perdre la por al plagiat, ja que com ell mateix ha dit: "Ningú s'obre a la suggestió d'altri, si abans no existeix entre tots dos una afinitat important". I pensa que a l'apropriar-se d'un text l'al-

terarà més o menys, li donarà un matis personal que el farà seu.

- I el que sí caldria fer serien unes matisacions a l'hora de enfrontar-nos a les diferents declaracions que fa al voltant de "l'home", que més bé anirien dirigides a la persona.

Quins seran els gèneres literaris que emprarem?

L'obra de Fuster ens ha de servir per a la recepció i coneixement d'ella mateixa i com a model per a la producció de diferents tipus de textos. Així, tindrem:

- El periodisme: I dins d'aquest gènere el periodisme d'opinió, que permet a tot escriptor un marge ben ampli de creació i estil personal. Per a aquest tipus d'exercici tindrem a l'abast els diferents articles que ha publicat

en revistes com *Saó* i *Serra d'Or*, i periòdics com *Levante*.

- L'assaig: Gènere en què les dades objectives i les informacions es combinen amb l'opinió, el subjectivisme i les experiències personals, a més de fer servir per als seus propòsits comunicatius una gran varietat de recursos estilístics propis de la creació literària.

- Estudis històrics, com per a poder consultar i encetar un treball interdisciplinari amb dues o tres àrees.

Quin tipus de textos utilitzarem?

Tant pel que fa a la recepció i a la producció:

- Segons l'àmbit d'ús:
 - Àmbit personal: diari personal, agenda de comentaris...
 - Àmbit social:

Orals: Debats, reunions, intervencions en actes públics...

Escrits: Articles d'opinió, cartes a la premsa...

- I sobretot textos argumentatius (Adam, 1985).

Quines seràn les edats per poder utilitzar l'obra de J. Fuster?

És difícil establir una edat determinada, encara que al començament de la secundària obligatòria pot ser que ens vaja bé d'introduir els aforismes, per anar poc a poc emprant articles, escrits, assajos...

El que sembla ben clar és que el coneixement que l'ensenyant tinga de l'escriptor, i l'entusiasme que aporte, són peces claus per endinsar l'alumnat en l'obra de Joan Fuster.

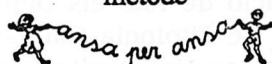
LA LLENGUA CATALANA A L'E.G.B. AMB LA METODOLOGIA MÉS AVANÇADA

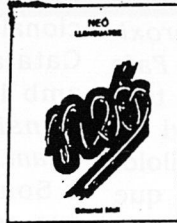
CICLE INICIAL

Per al primer curs
del cicle inicial,
-recordi el nostre
conegudíssim
mètode

CICLE NIVELL

CICLE SUPERIOR

Tot un sistema
d'aprenentatge fet per
autors mallorquins
pensant en les necessitats
pedagògiques de
les nostres escoles.

Antoni Artigues
Ramon Bassa
Miquel Cabot
Ramon Díaz
Joan Lladonet
Immaculada Pastor
del Seminari de
Didàctica del Català
ICE-CENC.

Demani més informació
a les bones llibreries
o directament a les
nostres oficines.

editorial
TMOLL

Torre de l'Amor, 4, Apartat 142
Tels. (971) 72 41 76 - 72 44 72
07001 Palma de Mallorca